

Їхні долі обпалило чуже сонце...

Сьогодні в Україні відзначають День вшанування учасників бойових дій на території інших держав, встановлений згідно з Указом Президента України від 11 лютого 2004 року.

Після закінчення Другої світової українські військові брали участь у 24 локальних війнах і збройних конфліктах на території 16 інших країн. За часів СРСР «гарячими» точками були Чилі, Іспанія, Єгипет, В'єтнам, Ефіопія, Куба... А після здобуття нашою державою незалежності українських військових залучали до участі в міжнародних миротворчих місіях, в тому числі і як добровольців. На території колишньої Югославії в одній з них загинув здолбунівчанин Андрій Бікасов.

Та наймасштабнішою і найтрагічнішою з локальних воєн стала Афганська. Вона розпочалась 25 грудня 1979 року й тривала понад 3300 днів - більше 9 років... Війна ця стала випробуванням для 160 тисяч наших співвітчизників, які служили у складі ОКРВ в Афганістані. Тисячі з цих українців отримали поранення, контузії, були скалічені, 3360 не повернулися до своїх домівок, 80 вважають зниклими безвісти або тими, що потрапили в полон. Служили під час

Під час «Естафети пам'яті».

Ескіз пам'ятного знака.

нюк став командиром відділення, а згодом — заступником командира взводу. Не раз дивився смерті в обличчя, пережив втрату бойових побратимів. Має нагороди.

Володимир Косменюку пощастило повернутися додому неушкодженим. Тож після війни продовжив здобувати освіту. Доля на все подальше життя пов'язала його із залізницею — був помічником машиніста, зараз — машиніст I класу. Працює на електровозах, водить пасажирські поїзди. Нещодавно відзначив своє 55-річчя, тож недовзі вийде на пенсію. Але поза професією, яка й привела до нашого міста, просто відпочивати у Володимира Івановича не вийде. Адже має про кого клопотатися — разом з дружиною вони виховали доньку і сина, уже підрастає онук. Потребує часу та відповідальності виконання обов'язків голови районної організації Української спілки ветеранів Афганістану. Але воїни-«афганці» Здолбунівщини та їхні близькі для нього теж родина...

Щороку Володимир Іванович разом з Тетяною Павловою та іншими спілчанами опікується проведенням в районі «Естафети пам'яті». Відбулась вона і цього тижня, 11-13 лютого. Представники влади та районної організації УСВА відвідали меморіальний комплекс «Естафети пам'яті».

трапили в полон. Служили під час війни в Афганістані і 3500 призваних з Рівненщини краян, не повернулись з афганського пекла 104. Здолбунівщина також втратила в Афганістані своїх синів. Там за-

Володимир КОСМЕНЮК (зліва) з бойовим побратимом під час служби в Афганістані.

гинули Анатолій Кушнеров, Віталій Мельник, Валентин Палівода. У Здолбуніві проживають дружина і син полеглого в Афганістані Мирослава Бурака.

Афганська війна нищила матеріальні ресурси і безжалюно відбирала життя, залишаючи по собі вдів, малих сиріт, згорьованих матерів та батьків. Але наші воїни з честю виконували свій військовий обов'язок - проявляли мужність і звитягу, стійкість і військову мудрість, взаємопідтримку, уміння долати ризик і протистояти постійному нервовому напруженню. За проявлений героїзм багатьох військових було нагороджено бойовими медалями та орденами. Чужа країна з жорстоким палючим сонцем не зламала духу воїнів, хоч і зранила їхні душі навічно.

Виведення військ тривало кілька місяців. Та найбільш очікуваним днем для всіх, хто потрапив у горнило тієї війни, стало 15 лютого 1989 року, коли остання колона радянських військ залишила Афганістан. Днем радісним і водночас, через понесені колосальні втрати, сумним.

Шлях воїнів-«афганців» у мирному житті складався по-різ-

ному. Багато їх через отримані рани та підірване війною здоров'я залишили цей світ дочасно. Живі об'єдналися в лавах ГО «Українська спілка ветеранів Афганістану», створили її осередки в різних регіонах країни. Багато хто з воїнів-«афганців» нині захищає Україну на Сході. Зокрема зараз там служить наш земляк, офіцер Володимир Ткачук.

Здолбунівську районну організацію Української спілки ветеранів Афганістану нині очолює Володимир Косменюк, секретарем у ній є Тетяна Павлова.

Володимир Іванович Косменюк родом з Хмільника, що на Вінниччині. Звідти і був призваний на строкову службу. В Афганістан потрапив після «учебки» молодшим сержантом. У бойових діях брав участь у складі 149-го мотострілецького полку з серпня 1983 по листопад 1984 року. Був снайпером. Підрозділ, в якому служив, дислокувався в Кундузі. На фронтівих шляхах Володимир Косме-

та районної організації УСВА відвідали могили воїнів-«афганців» і поклали вінки, вклонились мужності наших земляків. Також вшанували пам'ять героїв, які полягли за Україну вже у нинішній війні.

У 2017 році завдяки голові районної організації УСВА було оновлено меморіальну дошку «афганцю» Анатолію Кушнерову, що встановлена на будівлі Здолбунівської ЗОШ I-III ст. № 1. Чимало зусиль довелося докласти спілчанам і для спорудження у нашому районі пам'ятника «афганцям», наріжний камінь якого теж заклали у 2017-му.

Сьогодні, у День вшанування учасників бойових дій на території інших держав та 30-ті роковини виведення радянських військ з Афганістану, у Здолбуніві урочисто відкрили пам'ятний знак Загиблим у локальних війнах.

Олена СНИЖНА.

Фото надані
Володимиром КОСМЕНЮКОМ
та Тетяною ПАВЛОВОЮ.